



КОВЧЕГ

ЗМІСТ

У ВОСКЕСШОМУ ІСУСІ НАША СИЛА
І ПОБІДА

ПРИГОТОВАННЯ ДО ВЕЛИКОДНЯ
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДІ

ЯВЛІННЯ ВОСКРЕСШОГО ІСУСА

ПРО СЛУЖБУ БОЖУ

10. Тропарі і Кондаки

З НАРОДУ ДЛЯ НАРОДУ

8. Правдивий патріотизм

ПРОГРАМА ЕВХ. МАР. КОНГРЕСУ
СХІДНИХ ОБРЯДІВ

8. Величавий Молитовний Похід

МИНУЛЕ

Ковчег, місячник посвячений церковним і народним справам під дієзезальним проводом видає
РЕДАКЦІЙНИЙ КРУЖОК

Верховний Покровитель: Преосв. Кир Константин Богачевський

Адміністрація: С.С. МІСІОНАРКИ П.М.Б.

Річна передплата (українська частина)	\$2.00
Річна передплата (англійська частина)	\$2.00
— Поодиноке число: 25 центів —	

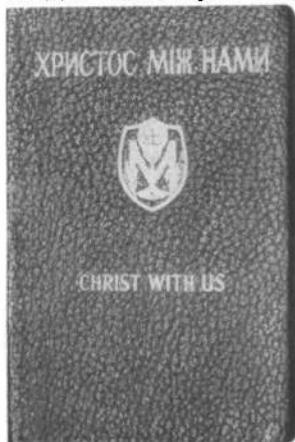
Адреса:

THE ARK, 111 West North Street, Stamford, Conn., U.S.A.

Published monthly with June-July and August-September combined. Entered as Second Class matter April 29, 1951, at Stamford, Conn., under act of March 3, 1879.

Найкращий дар,

який можемо дати нашій молоді, це добре виховання на Христових засадах, в рамках нашого східного обряду. Віра католицька з нашим обрядом була забороном проти всяких наїзників і ворогів нашої Церкви і народу. Наша віра і прегарний обряд дав нам силну основу до нашого зорганізованого життя в ЗДА. Свята Віра і наш східний обряд дальнє буде нашою твердинею на



ХРИСТОС МІЖ НАМИ
CHRIST WITH US

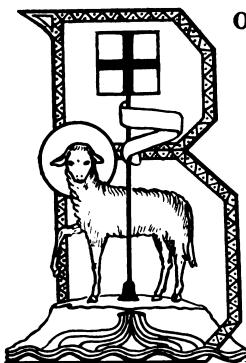


ВЕЛИЧАЄМ
ТЯ
WE MAGNIFY
THEE

перші молитвенники в історії нашого видавництва. Крім церковно-словянського тексту є англійський переклад, транслітерація, музичні ноти та обрядові ілюстрації. Два молитвенники коштують разом \$5.50 (в шкіряній оправі \$12.00). Чи будемо жалувати для нашої молоді кілька доларів, щоб дати їй змогу пізнати і полюбити наш обряд? Замовляйте чим скоріше ці молитвенники у видавництві Ковчег під зарядом Сестер Місіонарок Покрова Матері Божої. Адреса:

THE ARK—ART DIVISION
Missionary Sisters of Mother of God
111 West North Street, Stamford, Connecticut

У Воскресшому Ісусі наша сила і побіда



ОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ є не тільки угольним каменем Христової релігії, але також змістом терпіння і побіди нашого Господа Ісуса Христа: “Чи не треба було Христові оттак страждати та увійти в свою славу?” (Лука 24:46). Муки Христові і побіда над смертю є не лише історичним фактом, який відбувся в Єрусалимі тому 19 сот літ, але подія, що дальше продовжується в Христовій Церкві, яка є містичним Тілом Ісуса Христа. Терпіння і побіда добра над злом є змістом історії Католицької Церкви та доказом її правдивості і божественності. Завершим духом 19 сот років назад в ту хвилю, як Христос сказав до апостола Петра: “Ти єси Петро (скеля) і на цім камені збудую мою Церкву й ворота пекельні не переможуть її” (Мат. 16:18). Хто увіривши тому 19 сот років, що той галілейський рибалка Петро без жодного значіння і впливу та безоборонні апостоли, погордженні своїм народом, підіб'ють цілий світ для Христа та скинуть народних божків з мармурових постumentів і величавих святынь? По людськи кажучи, одна каторга римських легіонерів вистачала, щоб ту першу Христову Церкву знищити з лиця землі. Однак ані строгі едикти римських імператорів, ані довголітні переслідування, ані тортури не могли перешкодити та перепинити розріст християнства. Колись питалися римських урядників в Афіці, звідки вони возьмуть стільки мечів, щоб постинати голови безчисленним християнам, бо великі товпи людей зі сенаторськими родинами покидали вигідну паганську релігію, а принимали покірне і тверде ярмо християнської науки. Вже в заранні свого існування Церква Христова була непобідимою, хоч вороги жорстоко її переслідували. Вона була також неподатною на удари премногих ересей. Ті безнастанно повторяли зі скаженою ненавистю через многі віки. Одна Католицька Церква, скріплена божественною силою Воскресшого Ісуса перетривала всі переслідування та вийшла з них побідно.

Якщо глянемо в наші часи, то можого назвати ХХ сторіччя віком переслідування Католицької Церкви. Вороги переслідують її явно і скрито в різних краях, особливо в краях поза залишою та бамбусовою заслоненою. В часі Великодніх Свят полиньмо духом на Україну і загляньмо по наших українських церквах. Де наші українські католицькі Владики? Де є наші священики? Де є наші українські католицькі братя і сестри? Вони мучаться в большевицьких вязницях, в концентраційних таборах на каторжних роботах. Многі з них теж повмирали за правду, за свободу віри. Отже бачимо, що Українська Католицька Церква, яка належить до містичного Тіла Христового, є учасницею в терпіннях і муках. Віримо сильно, що по терпінням прийде для нашої Церкви і народу побіда та радість, бо правда мусить побідити. Про цю побіду для нашої Церкви і народу молім Воскресшого Ісуса. **ХРИСТОС ВОСКРЕС!**

РЕДАКЦІЙНИЙ КРУЖОК

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВЕЛИКОДНЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДІ

Вступ

Величнє і могутнє є свято Воскресення Христа Спасителя, свято перемоги добра над злом, правди над неправдою, світла над темнотою; це свято, що показало всім віру у прихід Месії, що Христос справді Син Божий. Це свято наповняє радістю серця всього українського народу може навіть більше ніж Різдво Христа, бо припадає в ту пору року, коли природа відроджується до нового життя і засвідчує велику премудрість Божу.

Святкування Великодня на наших землях відбувається не звичайно урочисто, бо земля увільнилася з оков зими, і людина, звязана з природою, величнім твором Божим святкує подвійну радість, подвійне воскресіння. В Україні, де зима панує кілька місяців, і щойно в квітні цілковито звільняє нашу землю від своїх холодних обіймів, свято Воскресення обходиться куди величавіше ніж у інших країнах. Бо саме і Великдень і час підготови до нього має куди кращі церковні Богослуження й вроочистості ніж інші народи. Ця підготова до Великодня має теж цикль весняних звичаїв та обрядів.

Свято Стрітення. Провесна

Немов на межі між Різдвом і Великоднем стойть свято Стрітення Господнього, коли то за народньою приказкою "зима з літом стрічається" або "зима з літом моцюється, хто переможе." В той день кінчаеться час

колоїди в нашій Церкві. На думку приходить нове свято Великдень. Звичайно в природі ще важка зима. Сніги вкривають поля, дарма що дня прибуло майже на дві години. Сонико пригріває щораз сильніше, зимова стихія тратить на силі, хоч трапляються ще снігові та морози. Звичайно в половині березня, коли сонце все більше і більше пригріває землю і переміняє сніги в струмочки, прилітає з вирію перший звістун весни жайворонок. Не лякається він снігу, що ще перепадає та покриває поля білою габою, а співає на славу Божу і кличе рільника в поле. Поволі розмерзається свята землиця під благодатним сонячним промінням. А буйні і теплі вітри осушують її. Луки і майдани починають зеленітися свіжою травою. Йде провесна. В Східній Україні запалюють у степових полосах трави з минулого року. Море полум'яне вкриває безмежні простори і миттю очищує їх, щоб через тиждень вони покрилися зеленим килимом. Дітвора вибігає на вигони, бавиться весело й виглядає нових птахів з вирію. Десь на теплого Олекси прилетять бузьки. Діти вітають їх, числять щодня, скільки котре їх побачило, підглядають, як вони поправляють свої гнізда; виглядають і інших пташків. На теплого Олекси пасічники виносять вулики і ставлять посеред пасіки образ св. чудотворців Зосима і Саватія, що їх уважають покровителями бджіл.



Свячення пасок

Благовіщення

Приходить Благовіщення, перше весняне свято. Починається справжня весна. Господь "благословляє землю." Господар виганяє худобу "на весну," щоб пройшлася та покушала свіжої трави, хоч ще не поживиться нею. Дівчата виводять перший весняний хоровід. В деяких околицях виводять його щойно на Великдень. Починаються весняні роботи, в господарстві і полі. Господині чистять хати, білять стіни, миють долівку і хатнє устаткування, немов очищують родинне гніздо від усього того, що нанесла важка зима "цариця темноти."

Великий Піст

І в душах людських теж обнова. Вже почався великий піст.

Сім тижнів поважної духовної підготовки до зустрічі Христового Воскресення. Прогули мясници, час забав і розваг, прийшов час застанови над станом власної душі. В церкві чисто і гарно; почищено її з весною. Багряними стрічками прибрані свічки та головні образи. Знак покуты й розважань, що їх пригадують церковні богослужіння, а священики пригадують в своїх проповідях і на місіях. В неділю Служба Божа св. Василія Великого з довгими тихими молитвами, підчас яких дяки виводять довгі і поважні мелодії "Господи помилуй," а миряни в той час говорять молитви. Приходячи до церкви, бути поклони, кажучи: "Претерпівши за нас страсти, Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас." В Третю Неділю Великого Посту співають: "Кресту Твоєму покланяємся, Владико, і святое Воскресеніє Твоє славим." Кожньої середи і пятниці багато людей іде до церкви, щоб бути присутніми на Службі Преждеосвящених Дарів із прегарними мельодіями. В пятій тиждень посту беруть громадно участь у великопосній вечірній відправі, званій "поклони." І з повною в серці смиренністю бути поклони, віддають честь страдаючому Христові. Всі постять і старі і молоді. Багато здержуються від споживання мяса, або набілу цілих сім тижнів. Звичайно не курять тютюну та не вживають алкогольних напітків. Навіть дітей спонукають батьки відмовити собі деяких приємних розваг.

Кожнього дня в тижні, а тим

більше в неділю сповідається щораз то більше людей і приступає до св. Причастя. Місцевий священик кілька разів у пості запрошує сусідних священиків допомогти йому сповідати парафіян; відбувається теж св. місія. Кожний бажає з чистим серцем і непорочною душою привітати велике свято Воскресіння.

Квітна Неділя

Час пливе повагом і приходить Квітна Неділя. На памятку тріумfalного в'їзду Ісуса Христа до Єрусалиму. Декуди називають її вербною або шутковою. Святість у церквах лозу на спогад квітів, що іх стелили під ноги Спасителя. Роздають лозу вірним. Розрадувана дітвора, а то і старші б'ють нею один одного та приказують: "Не я б'ю, шутка (лоза) б'є; за тиждень Великдень"; або: "Будь великий, як верба, а здоровий, як вода. та багатий як земля." Справді відчувається вже святочний настрій! За тиждень Великдень. Подекуди цією лозою виганяють уперше худобу на пасовище. А батько, або найстарший син вstromлює кілька галузок у землю "на щастя," де вони запускають коріння і виростають.

Великий Тиждень

Цей тиждень до Великодня називається Великий, Білий, або Чистий. Перші три дні в цьому тижні господарі працюють у полі: сіють яре збіжжя, садять першу бараболю. В огородах засівають господині першу ярину-городину, а між оправленими грідками вже зеленіє грядочка капустяної росади, що її

газдиня засіяла ще 14 березня, на Євдоки, "як сніг по боки." Все це мусить зробити до Великого Четверга, знаного теж Страстним, або Живним. Ще зранку в четвер наготовили паші для коней і худоби, приготовили палива, а сполудня прибрали чисто на обійстю. Вранці ще багато парафіян сповідалося і причащалося на Службі Божій св. Василія Великого.

Аж під вечір, коли сонце склонилося над обрієм, заграли на дзвіниці дзвони, скликуючи мирян на Страсть — страстну відправу. Западає сумерк, повіяло холодком, і з піль несеться запах свіжо зораної ріллі. Невдовзі заповнилася церква вірними, що, б'ючи поклони, сповнили її молитовними просьбами до Страждущого Христа. Поволі темінь покрила землю, тільки сільська церковця, немов чарівна лямпада, заблімала ясними шибками. І понеслися з неї могутні звуки: "Єгда славні ученици..." та почалося читання дванадцятьох евангелій про "нині прославшагося Сина Божого," про продання Його, про суд, страстну дорогу на Голготу, розпяття і смерть. Евангелії чергуються із співами крилосу та гранням дзвонів після кожного читання аж до слів: "Ісус же паки возопив гласом велиїм, іспусти дух." Тоді заторохотіли калатала, а дзвони замовкли аж до Воскресної Утрени.

Після Страстної відправи народ помандрував додому, розважаючи про велику таємницю відкуплення роду людського смертю Спасителя. Після вечері цього дня, деякі, головно старші, не їдуть нічого аж до Великодня. Сильна воля і постанова

вшановати Страсти Христові диктують такий спосіб посту. В Східній Україні вірні повертаються з церкви з запаленими свічками, вважаючи щоб донести їх додому і випалити ними хрест на сволоці. Таку свічку держать до наступного Страстного Четверга. Таку свічку ставлять перед образами під час бурі з громами, де куди дають її в руку вмираючому. Подекуди запалюють тією свічкою в ночі з четверга на Велику П'ятницю обрядове огнище, що символізує ватру, при якій грівся св. Петро та вирікається Ісуса Христа.

Велика П'ятниця

Другого дня вранці загомоніли коло церкви та під дзвіницею клепала її калатала. Церковний причет поставив у церкві "Божий Гріб" на місце тетраподу. І починається відправа. Замість Служби Божої Царські Часи і Вечірня, а далі обхід з плащаницею та "Благообразний Йосиф со древа снем пречистое Тіло Твоє..." заложення плащаниці до Божого гробу. Тоді вірні, припавши на коліна, складають молитовний поклін Христові, а також моляться головно за душі померлих; бо в той день належаться молитви передусім покійникам.

В цілу п'ятницю і суботу відінують вірні Божий Гріб та адorують найсвятіші Тайни, виставлені до прилюдного почитання. А дітвора тарахкотить калаталами і драмкає об клепала.

Дома газдині печуть печиво великолінне і паску та приготовлюють сніди до свячення в суботу або на Великден. Дівчата пишуть писанки та красять крашанки. Ще в суботу працюють господарі в полі та на господарстві. Газдині роблять останні приготування до радісного і величного свята.

В Велику Суботу ввечорі прикрашують уже церкву квітами, заставляють нові обруси на престолах, на столах і стільцях, ставлять нові свічки, прибирають їх квітами. І якийсь дивний, радісний настрій наповняє церкву. Завтра велике свято! Люди моляться ввесь час перед Божим Гробом, адorують Найсвятіші Тайни, б'ють поклони, загадуючи близьких і далеких, живих і померлих. Деякі залишаються в церкві цілу ніч на молитвах і розважаннях, щоб до сходу сонця привітати великий день Воскресення Христового.

Закінчення

Оце спогад минулого. Бо сьогодні на українських землях немає тієї радості й веселощів серед важких обставин безбожницького режиму, де "навіть молитись ворог не дасть." Однаке гарячі молитви линуть до Бога зо зболілих грудей нашого народу, закутого в духові кайдани. Бо віра в відродження народу сильна, а молитва рве найсильніші окови. Після Голготи прийде Воскресення.

Василь Лев

ЯВЛІННЯ ВОСКРЕСШОГО ІСУСА

Четверте явління в Емаусі

В попередніх числах Ковчега (4, 5, 6-7 число з 1954 року) були дописи про Христові явління: Магдалині, Мироносицям і Петрові. В цьому числі Ковчега подаємо допис про 4-те явління Христа та опис місцевості й учнів, що були свідками цього явління.

Євангелист Лука каже (Лука 24:11), що того самого дня по-півдні двох учнів, один з них Клеопа, вибралися з Єрусалиму до села Емаус, місцевості віддаленої на 60 стадій. Події послідних днів тяжко відбилися на їхніх душах, тому їхні разговори були сумні. Найбільше боліло їх трагічне закінчення місії Учителя, Пророка та Спасителя Ізраїля. Щоправда одержали вони відомість від невіст, що Христос воскрес, але самі Його не бачили. Вкінці їхнє положення було небезпечне, тому що вони були учнями Христа. Не диво отже, що опустили Єрусалим та шукали захисту на провінції. До йудих учнів прилучився Ісус Христос, який видався подорожним, вертаючи домів з Єрусалиму тай розпочав бесіду, поспитавши, про що вони розмовляли та чому такі сумні. Клеопа, один з учнів, відповів питанчомуся, що хиба він є одиноким подорожним, який не знає, що послідними днями сталося з Ісусом з Назарету, який був пророком, могутчим ділом і словом перед Богом і всіми людьми; як видали Його первосвященники на смерть хресну; вони, тобто учні сподівалися, що Ісус спасе Ізраїля, а ось вже третій день, як це

сталося; що-правда жінки, що ходили до гробу, застали гріб пустий, а ангели сказали, що воскрес; це потвердили також деякі учні, однак самого Ісуса не бачили. На це відповів Спаситель: “О нерозумні й тяжкі серцем, щоб повірити, всьому про що сповіщали пророки. Чи ж не треба було Христові отак страждати й увійти в свою славу?” І почавши від Мойсея і від усіх пророків, вияснив їм з усього Писання, що було про Нього. І наблизились до того села, куди йшли, а Христос так робив, ніби йде далі. Та вони не пускали Його, кажучи: “Зістанься з нами, бо вже йде до вечора й клониться день.” Христос увійшов, щоб остатись з ними. І сталося, як Ісус був з ними за столом, узяв хліб, поблагословив і розломивши, подав їм. А у них відкрились очі й пізнали Його; і став їм невидимий. І учні казали один до одного: “Чи не горіло наше серце, як розмовляв з нами в дорозі і як вияснював нам Писання?” І вставши в ту годину вернулися у Єрусалим. Св. Євангелист Лука описує цю подію в Євангелії (Лука 24:13-33). Також Євангелист Марко підкреслює це явління (Марко 16:12).

ЕМАУС, це містечко, де Ісус явився двом учням по своєму воскресенні. Місто Емаус було знане в Старому Завіті. Макавейські книги св. Письма згадують про це місто (1 Макав. 3:40; 9:50). Є кілька місцевостей коло Єрусалиму, які претендують бути колишнім євангельським Емаусом. Про місцевість



Ісус з двома учениками з Емаус.

колишнього Емаусу учені довго диспутували. Емаус був важним містом у Старому Завіті. Там Юда Макавейський побідив Ніканора і Гергіяса (166 п. Хр.). Баккідес укріпив його в 160 р. перед Христом, роблячи його ключем до західної Юдеї (1 Мак. 9:50). Варус спалив це місто в 40 р. перед Христом, щоб позбутися розбійничої оселі під ватажком Атронг. В 68 році по Христі римський полководець Веспазіян перебував з 5-тим македонським легіоном, сильно укріпивши табор близько колишньої місцевості Емаус. Юліян Африканець під імператором Марком Аврелієм (121-180) підпринявся відбудови міста Емаус, але ця відбудова в протязі віків зовсім зникла. Різні катастрофи, які нищили увесь край, не дозволили задержати жодних памяток про місто Емаус. Окresлення місцевості Емаус треба було робити на основі скупих і неточних передань, які залишилися в різних місцевостях. Ізза цього три місцевості почали пре-

тендувати бути колишнім євангельським Емаусом, без огляду на свою віддалю. Критики загально приймають віддалу Емаусу від Єрусалиму 60 стадій. Мoderне село Кубеїбер мало би бути місцевістю колишнього євангельського Емауса. Це окреслення місцевості критики зробили на підставі кодексів св. Письма: Кодексу Ватиканського (4 століття), Кодексу Александрійського (5 стол.), Вульгати та інших рукописів, що окреслюють Емаус 60 стадій, тобто 7 миль від Єрусалиму. Віддала 14 миль в обі сторони учні могли легко відбути піхотою того самого дня по свідоцтву євангелиста Луки (Лука 24:13). Окреслення Емаусу в ель Кубеїбег сягає до хрестоносної доби. На тім місці, де відбувалося ломання хліба, побудовано базиліку.

КЛЕОПА є ім'я одного з двох учнів, що йшли до Емаус (Лука 24:18). В Новому Завіті (після Вульгати) це ім'я приписується двом особам, хоч були писателі, що утотожнювали з одною особою. Про другого учня, що йшов з Клеопою до Емаус, св. Письмо нічого не згадує. Деякі робили здогади, що другим учнем був євангелист Марко або Лука. Ті здогади не мають великої популярності. Після Орігена другим учнем мав бути син Клеопи, Сімон, який опісля був єпископом Єрусалиму.

А. С.

ПРО СЛУЖБУ БОЖУ ЛІТУРГІЯ ОГЛАШЕНИХ. Часть II.

10. Тропарі і Кондаки

В ПОПЕРЕДНИХ додатках про Службу Божу у Ковчезі була згадка про антифони, тобто про величання Ісуса Христа піснями, взятыми з про процтв Старого Завіту. Ми також читали про значіння Входу зі св. Євангелією, що символізує прихід Христа. В часі Входу старозавітні пророцтва, тобто антифони замовкають, а на їх місце співаються пісні, які відносяться до Нового Завіту. Цими піснями прославляємо Господа Ісуса Христа, Пресвяту Богородицю та інших святих. Ті пісні, що їх співають півці безпосередно по Малім Вході, називаються тропарі і кондаки.

Тропарі і кондаки це є короткі літургічні пісні, яких змістом є опис подій, або похвала осіб, котрих Церква почитає. Слово *тропар* по грецьки *тропаріон* означає гимн. Про назву *тропар* є кілька пояснень. Декотрі літургісти виводять цю назву від грецького слова *тропос*, спосіб, рід, образ, наскільки тропар є образом подій, або життя святоГО. Інші пояснюють, що *тропос* це троп, зворот, фраза, наскільки тропар оспівує той сам предмет і подію різним способом і різними словами. Найбільш правдоподібним може бути пояснення, яке виводить слово *тропар* від грецького “*тропаіон*,” трофеї, знак перемоги, наскільки в цих літургічних піснях автори звеличують переможні подвиги святих.

Слово кондак по грецьки *контакіон* означає особливіший гимн у візантійському обряді. Деякі літургісти виводять слово кондак від грецького слова *контос*, малий, короткий, з цього *контакіон* коротка похвальна пісня в честь Ісуса, Матери Божої, або святого. Цього рода пояснення може бути оправдане тільки тоді, якщо возьмемо під розувагу короткість сьогодніших кондаків в церковних Богослуженнях, бо давні кондаки святого Романа Сладкопівця є дуже довгі.

Правильник Богослужень приписує ріжні тропарі і кондаки на кожний день церковного календаря та на кожну нагоду. Якщо заглянемо до Богослужебних книг візантійсько-словянського обряду, то знайдемо тропарі і кондаки: 1) воскресні на неділі, 2) господські на празники Ісуса Христа, 3) богородичні на празники Богородиці, 4) в честь святих, 5) на кожний день седмиці, 6) за померших та 7) на всяке прошення.

Тропарі і кондаки є тільки одною частиною багатої гимнографії візантійського обряду. Початком справжнього розвою церковної гимнографії треба вважати щойно пяте століття. Найдавнішими представниками релігійної поезії є поети Антим і Тімокль, яких треба вважати за безпосередніх попередників св. Романа Сладкопівця.

Про життя побожного священнослужителя, аскета і поета Романа довідуємося з неясних нотаток перехованіх у Минеї.

Східня Церква присвятила памяті св. Романа день 1-го жовтня, той сам день, в котрім святкуємо Покров Матері Божої. В часослові знайдемо відомість про Романа, що жив у році 496, а народився правдоподібно около 470 року по Христі, в місті Mیсіанон, в Сирії. Його батьки правдоподібно багаті купці, мали змогу дати синові високу освіту, яка не дала Романові повного життєвого задоволення. Роман посвятив своє життя на службу Богові. В сирійському місті Беритос він служив діаконом у церкві Христового Воскресення, правдоподібно, що там став священнослужителем у Блахернській Церкві Пресвятої Богородиці. Від цього часу почалася його поетична праця, яка увінчалася великим успіхом. Передання каже, що він, перебуваючи на нічнім розважанні в саме навечеря Христого Різдва мав видіння. Пречиста Діва Марія поглянула на нього ласкавим оком, подаючи йому кусень паперу, сказала: Бери і їдь це! Роман виконав волю Пресв. Богородиці. Коли прийшов до себе, записав на папері все, що пережив у видінні, та лишив нам дуже гарну картину Христового Різдва:

“Діва сьогодня Найвищого народжує,
І земля приносить вертеп
Недоступному,
Ангели з пастирями виславляють,
А мудрі за звіздою подорожують,
Задля нас бо народилось
Немовлятко,
Предвічний Бог.”

Принявши доручення Пречистої Діви Марії писати твори, Роман постійно писав твори на славу Божу і Божої Матері. В минеї читаємо, що Роман залишив по собі до тисячі пісень, з яких до наших часів залишилося до вісімдесят. Віршові твори Романа носять назву *контакія*. Кожний кондак складався з 20, 30 і більше строф однакової будови. Кожня строфа числила від двадцять до двадцять одного вірша. Перша строфа у греків називалася *кукуліон*, а дальші *ойкой* ікоси. Кожня строфа мала одно- або дво-рядковий рефрен.

Пізніші часи видали інших великих поетів, яких твори також ввійшли до складу церковних служб і зайняли місце кондаків Романа. В останніх наших часах на Західній Україні наша Українська Католицька Церква видала церковного письменника в особі о. Ісідора Дольницького, який написав акафисти в честь Ісуса Чоловіколюбця і св. Йосафата та інші корисні твори.

A. C.



З НАРОДУ ДЛЯ НАРОДУ

8. ПРАВДИВИЙ ПАТРІОТИЗМ

В ниніших часах багато говориться про патріотизм. Багато українців думають, що вони є правдивими патріотами, тому що деколи вберуться у вишивану сорочку або в народний костюм, прийдуть на концерт з нагоди роковин повстання держави, виголосять палку промову, додаючи партійного перцю. Таким українцям ще далеко до правдивого патріотизму. Патріотизм це є упорядкована любов до вітчизни, яка проявляється не в словах, але в ділах. Отже патріотом можна назвати тільки того, хто любить свою вітчизну, свій нарід ділами, тобто хто для народу працює, жертує своїми силами і знанням. Можна також зачислити до патріотичних груп

цю організацію, яка працює для духового і дочасного добра свого народу.

Найбільш патріотичною організацією в ЗДА є Українська Католицька Церква, яка працює для нашого народу на полі релігійнім, культурнім, харитативним і народнім. Під її крилами виростали не лише релігійні, але також народні організації. Вона несла і несе тягарі шкільництва та загальної освіти, щоб виховати нові покоління для церковних громад та української суспільності. І саме її працівники: священики в церковних громадах та Сестри-Монахині по школах є тими правдивими патріотами, бо вони ціле своє життя віддали на службу



Стемфорд, Конн., грудень 1954. — Студентки Дівочої Академії Сестер Місіонарок співають коляди у шпиталі для хворих.

Церкви і народові. Ніхто не за-
перечує, що є много українців
правдивих патріотів у світсько-
му стані, але кожний чесний
українець і українка мусить
признати, що кожний юнак, що
вибрав священичий стан в Ек-
зархії чи в Чинах: ОО. Василіян,
ОО. Редемптористів та ОО.
Франчішканів, є патріотами у
повнім слова значінню, бо пра-
цює для добра українського на-
роду. Те саме треба сказати про
наших ідейних українок, які
вступили до монастирів Сестер
Василіянок, Сестер Служебниць
та Сестер Місіонарок Покрова
Матері Божої, що вони є прав-
дивими патріотками, бо віддали
все своє життя, всі свої талани
для Церкви і нашого народу. Во-
ни по школах виховують нашу
молодь. Честь їм за жертвенну
працю.

Служення Церкви і нашему
народові це найкраший патріо-
тизм та дуже конечний для укра-
їнського народу на іміграції.
Це одинока наша остоя в гром-
адському житті. Вона потре-
бує до праці ідейних людей.

Крім Сестер Василіянок та
Сестер Служебниць в нашій Ек-
зархії розгорнули культурну ді-
яльність наші українські Сестри
Місіонарки Покрова Матери Бо-
жої в Стемфорді. Не згадуємо
тут працю Сестер Місіонарок
для якоїсь компетиції з іншими
Згромадженнями, а тільки тому,
щоб шановних читачів Ковчега
запізнати з діяльністю і працею
Згромадження Сестер Місіонар-
ок Покрова Матери Божої, ко-
трого основниками були наші
українські Владики: Впреосв.
Кир Константин Богачевський і
Преосв. Кир Амвросій Сенишин.
Сестри Місіонарки Покрова Ма-

тері Божої за короткий час сво-
го існування розгорнули свою
культурну працю видавництвом
Ковчега в українській й англій-
ській мові, репродукцією чудо-
вих ікон та взірцевим веденням
дівочої академії (гайскул), яка
стоїть на високім академічнім
рівні.

Не від річі буде запізнатися
з програмою дівочої академії
Сестер Місіонарок у Стемфорді.
Під цю пору в академії є 60 сту-
денток. Всі мають однострій:
блілі блузочки, чорні суконки. В
склад навчання входять мови:
англійська, французька, латин-
ська та інші предмети як: аль-
гебра, геометрія, біологія, хемія,
історія всесвітна і Злучених
Держав, релігія, спів. Ті сту-
дентки, що покінчили науку в
дівочій академії Сестер Місіона-
рок, не мають найменшої труд-
ності в продовжуванні наук в
каледжах, тому що були добре
приготовані в академії.

Для нас українців католиків
ця дівоча академія є ще цінна
тим, що в ній наші українські
дівчата крім вище згаданих
предметів мають нагоду вчитися
грання на фортепіані, народ-
ного і церковного співу, тобто
студентки українського похо-
дження вчаться співати Службу
Божу, Тропарі, Кондаки, Бого-
родичні, Молебні до Ісуса Хри-
ста і Матері Божої, Вечірню зі
самогласними гласами. Дівчата
можуть навчитися диригентури.
Якщоб Отці Парохи з церков-
ними громадами звернули трохи
уваги на наш церковний спів по
парафіях то могли б дуже скоро
поширити гарний наш церков-
ний спів у себе, висилаючи спо-
сібних дівчат на науку до діво-
чої академії Сестер Місіонарок



Стемфорд, Конн., грудень 1954.—Дівоча Академія Сестер Місіонарок вибирається автобусами з колядою до приходств.

в Стемфорді. Треба ще підкреслити, що студентки-українки вчаться української і церковнослов'янської мови, історію нашої Церкви, літургіку та історію про Україну. Також можуть вчитися малярства, шиття та куховарства. Одним словом дівоча академія Сестер Місіонарок Покрова Матері Божої в Стемфорді докладає усіх старань, щоб наші українські дівчата не тільки були добрими американками,

але також добрими українками. Якщо родичі і церковні громади справді хотять бути правдивими патріотами, то повинні подбати про потрібне виховання своїх дочек не тільки в американському, але також українському дусі. Писати по дальші інформації на адресу:

**Missionary Sisters of Mother of God
111 West North Street
Stamford, Conn.**



ПРОГРАМА ЕВХ.-МАРИЙСЬКОГО КОНГРЕСУ СХІДНИХ ОБРЯДІВ

7. Величавий Молитовний Похід (Х-23-54)

Хоч вже минає шість місяців від величавого Евхаристійно-Марійського Конгресу Східних Обрядів у Філаделфії, Па., що відбувся 22, 23 і 24 жовтня 1954 року, то все таки учасники цього Конгресу мило споминають пережиті дні в часі Конгресу та довго залишаться евхаристійно-марійські торжества в їхній памяті. Ізза таких величливих і небувалих торжеств редакція Ковчега продовжатиме опис програми Евх. Мар. Конгресу Східних Обрядів.

По великій Соборній Службі Божій різних обрядів, при 9 престолах, в Конвенційній Галі, у Філаделфії, в суботу рано 23-го жовтня 1954 року, від 10-ї рано до 1:30 пополудні, при участі Єпископів, Духовенства та 20 тисяч вірних (з яких тільки 15 тисяч могли поміститися, бо стільки місця було на галі. Решта паломників мусіла приміститися в бічних галях), відбувся величавий молитовний похід, в якому взяло участь понад 8 тисяч людей від музею Мистецтва до Кatedri св. Апостолів Петра і Павла, а других 8 тисяч приглядалося походові.

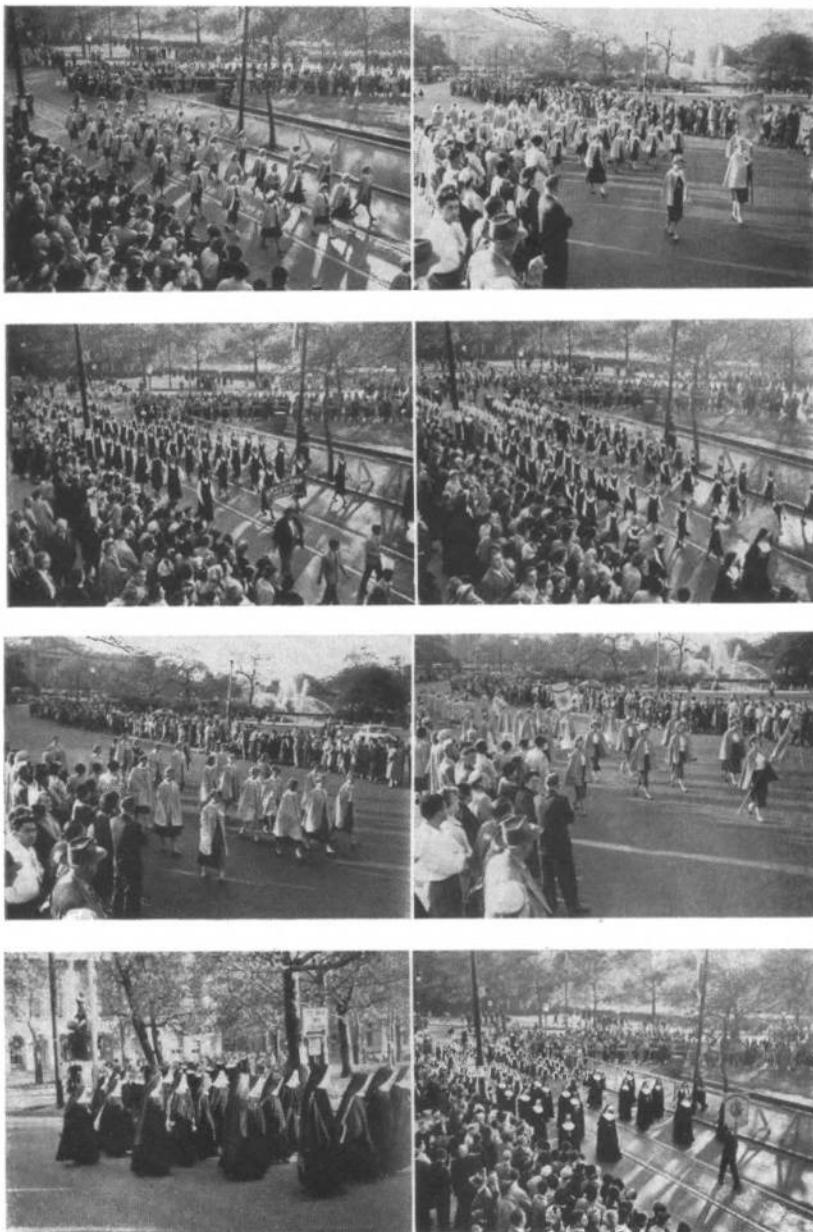
Спершу було в пляні, що похід перейде від гайськулу Гала-ган через Логен Сірклел до катедри. Але тиждень перед Евх. Мар. Конгресом численність учасників походу так дуже зросла, що треба було змінити плян і призначити довшу дорогу до походу, тобто від музею Мистецтва через дорогу Парквей до катедрального храму св.

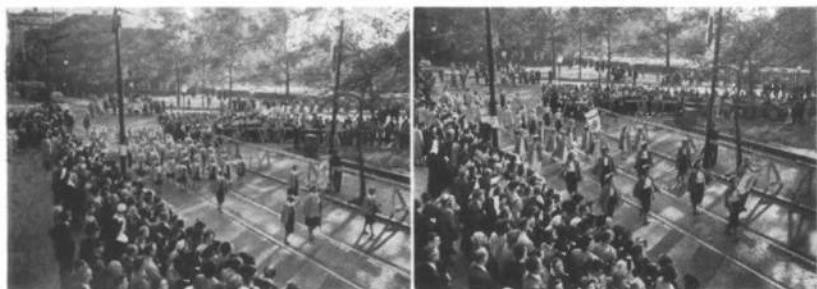
Петра і Павла. Концелебрація різних Служб Божих, що відбувалася рано того дня в Конвенційній Галі, продовжилася до 1:30 пополудні. Ізза цього молитовний похід, який мав зачатися в 2-ій годині пополудні, зачався в 3-ій годині і тривав до 5:30, тобто дві і пів години. Похід своєю величавістю та організаційним хистом перевищив всі досі відбути в ЗДА походи українського політичного характеру. До глибини душі зворушувала глибока віра паломників, які в часі походу побожно шепotali молитви, просячи в Бога і Пречистої кращої долі для нашого українського народу і нашої Церкви в большевицькій неволі. Велика членством дута оркестра гайськулу "Ля Саль," впорядчики на авті через голосники давали відповідні інструкції та тримали під контролею цілий порядок походу. Господь благословив цей молитовний похід, бо дав чудову погоду, яка рідко трапляється в такій пізній порі року, як кінець жовтня.

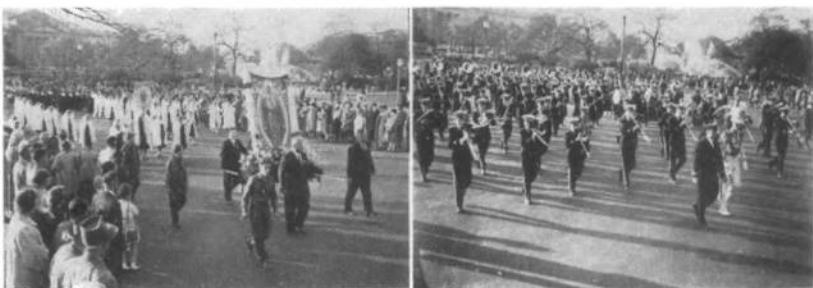
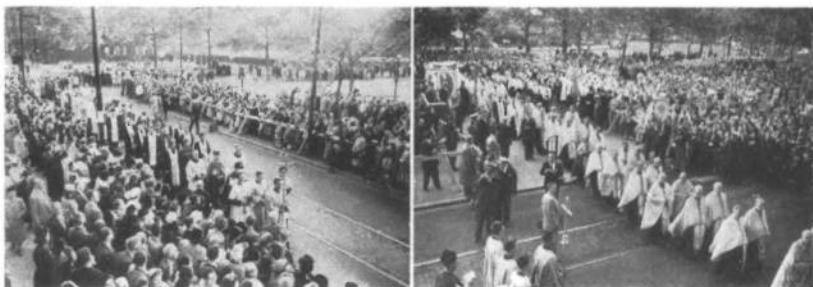
Загальний Перегляд Походу

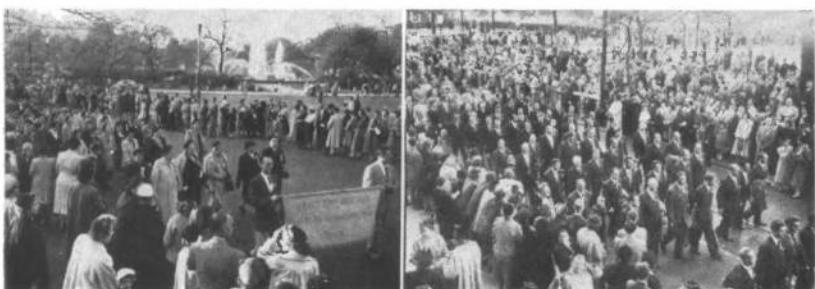
На чолі походу йшла велика оркестра учнів католицького гайськулу "Ля Саль" і грава українські релігійні маршові пісні. Що за мила несподіванка була для українців католиків, що американські студенти інших національностей так гарно вивчилися наших пісень, щоб їх відограти в часі молитовного походу. Тут треба підмітити,

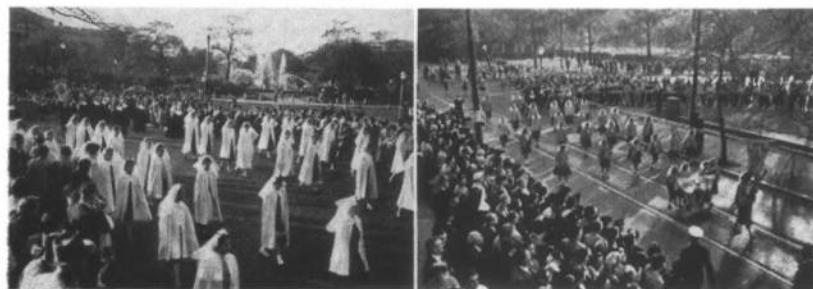
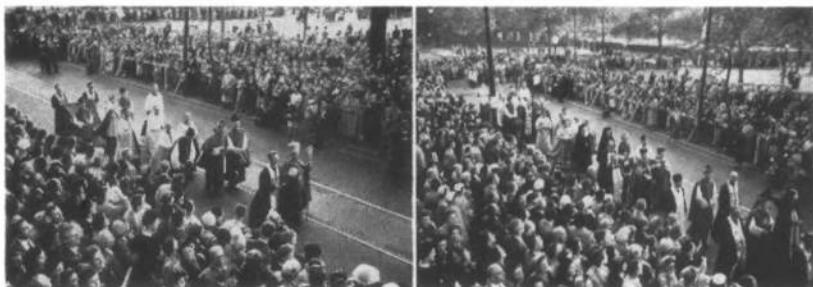
Знімки з процесії Євхаристійно-Марійського Конгресу Східних
Обрядів в Філадельфії, Па., в суботу, 21-го жовтня
1954 року.













що Сестри Місіонарки зі Стемфорду подбали, щоб в кілька мільйоновім місті Філаделфії лунали українські пісні. Тут належиться признання диригентові орхестри, що так гарно використав музичний матеріял, який прислали Сестри Місіонарки Покрова Матері Божої зі Стемфорду.

Перед оркестрою несено великий процесійний хрест і прaporи: папський, американський й український та велику ікону Непорочного Зачатої Богородиці з Божим Дитятком. Потім йшли різні групи: шкільна молодь парафіяльних елементарних і вищих шкіл з різних місцевостей, діточі Марійські Дружини, Сиротинці, Катедральний Хор, Підкарпатські русини-українці з іконою Мукачівської Матері Божої, старші Марійські Дружини, Апостольства Молитви, Товариства Св. Імені, Ліга У-

країнської Католицької Молоді, Обнова, Пласт, СУМА, Молодечна Просвіта, НТШ, Головна Управа УНС і УККА, Гетьманська Громада, Союз Українок, Самопоміч, Т-во Інженерів з Нью Йорку, ООЧСУ, Українські Американські Ветерани, Союз Укр. Промисловців і Купців, Братство кол. Вояків Дивізії, представники Ком. Обеднаних Амер. Організацій з Нью Йорку. Своєю великою численністю членів у поході відзначився Союз Українців Католиків "Провидіння," який дав велику співпрацю, особливо Головна Управа, Редакція "Америки" та місцеві і позамісцеві Відділи "Провидіння." З великою приемністю треба підчеркнути співпрацю наших українських католицьких Душпастирів, які зорганізували 144 Парафіяльних Комітетів Паломників на Евх. Мар. Конгрес з різних парафій. Для ста-

тистики подаємо список місцевостей, звідкіля прибули паломники під проводом Парафіяльних Комітетів Паломників:

1. Amsterdam, N. Y.
2. Auburn, N. Y.
3. Akron, Ohio
4. Ansonia, Conn.
5. Astoria, N. Y.
6. Allentown, Pa.
7. Aliquippa, Pa.
8. Altoona, Pa.
9. Ambridge, Pa.
10. Alden Station, Pa.
11. Bath, N. Y.
12. Broadalbin, N. Y.
13. Buffalo, N. Y.
(St. John's)
14. Buffalo, N. Y.
St. Nicholas')
15. Boston, Mass.
16. Bridgeport, Conn.
17. Babylon, N. Y.
18. Bayonne, N. J.
19. Binghampton, N. Y.
20. Bronx, N. Y.
21. Brooklyn, N. Y.
(Holy Ghost)
22. Brooklyn, N. Y.
(St. Nicholas)
23. Baltimore, Md.
24. Bethlehem, Pa.
25. Bridgeport, Pa.
26. Bristol, Pa.
27. Barnesboro, Pa.
28. Berwick, Pa.
29. Belfast, N. D.
(St. John's)
30. Cohoes, N. Y.
31. Cleveland, Ohio
32. Colchester, Conn.
33. Carteret, N. J.
34. Camden, N. J.
35. Chesapeake City, Md.
36. Chester, Pa.
37. Clifton Hts., Pa.
38. Curtis Bay, Md.
39. Carnegie, Pa.
40. Centralia, Pa.
41. Chicago, Ill.
(St. Nicholas')
42. Dearborn, Mich.
43. Detroit, Mich.
44. Elmira Hts., N. Y.
45. East Cleveland, O.
46. Elizabeth, N. J.
47. Edwardsville, Pa.
48. Fall River, Mass.
49. Ford City, Pa.
50. Frackville, Pa.
51. Glastonbury, Conn.
52. Great Meadows, N. J.
53. Glen Lyon, Pa.
54. Grand Rapids, Mich.
55. Hudson, N. Y.
56. Hartford, Conn.
57. Hempstead, N. Y.
58. Hanover, Pa.
59. Hamtramck, Mich.
60. Jersey City, N. J.
61. Jeanette, Pa.
62. Johnstown, Pa.
63. Keiser, Pa.
64. Lackawanna, N. Y.
65. Lancaster, N. Y.
66. Lorain, Ohio
67. Latrobe, Pa.
68. Lyndora, Pa.
69. Los Angeles, Calif.
70. Manchester, N. H.
71. Manville, N. J.
72. Miami, Florida
73. Millville, N. J.
74. McKeesport, Pa.
75. McKees Rocks, Pa.
76. McAdoo, Pa.
77. Mahanoy City, Pa.
78. Matzeville, Pa.
79. Middleport, Pa.
80. Minersville, Pa.
81. Mt. Carmel, Pa.
82. Madison, Ill.
83. Milwaukee, Wis.
84. Muskegon, Mich.
85. Niagara Falls, N. Y.
86. New Britain, Conn.
87. New Haven, Conn.
88. Newark, N. J.
89. New Brunswick, N. J.
90. New York, N. Y.
(St. George's)
91. Northampton, Pa.
92. New Kensington, Pa.
93. Nanticoke, Pa.
94. Olyphant, Pa.
95. Pittsfield, Mass.
96. Passaic, N. J.
97. Perth Amboy, N. J.
98. Palmerton, Pa.
99. Philadelphia, Pa.
(St. Andrew's)
100. Philadelphia, Pa.
(Christ the King
Nicetown)
101. Philadelphia, Pa.
(Imm. Conception)
102. Philadelphia, Pa.
(St. Josaphat's
Frankford)
103. Philadelphia, Pa.
(St. Nicholas')
104. Philadelphia, Pa.
(Protection BVM)
105. Phoenixville, Pa.
106. Pittsburgh, Pa.
(St. George's)
107. Pittsburgh, Pa.
(St. John's)
108. Rochester, N. Y.
109. Rossford, O.
110. Riverhead, N. Y.
111. Reading, Pa.
112. Ramey, Pa.
113. St. Johnsville
114. Sayre, Pa.
115. Syracuse, N. Y.
116. Salem, Mass.
117. S. Deerfield
118. Stamford, Conn.
119. Spring Valley, N. Y.
120. Staten Island, N. Y.
121. Scranton, Pa.
122. Simpson, Pa.
123. Shamokin, Pa.
124. Shenandoah, Pa.
125. St. Clair, Pa.
(Holy Trinity)
126. St. Clair, Pa.
(St. Nicholas)
127. St. Joseph, Mo.
128. St. Paul, Minn.
129. Troy, N. Y.
130. Terryville, Conn.
131. Trenton, N. J.
132. Watervliet, N. Y.
133. Woonsocket, R. I.
134. Whippoor, N. J.
135. Washington, D. C.
136. West Easton, Pa.
137. Williamstown, N. J.
138. Wilmington, Del.
139. Woodbine, N. J.
140. Wheeling, W. Va.
141. Wilmerding, Pa.
142. Wilkes Barre, Pa.
143. Youngstown, O.
144. Yonkers, N. Y.

Як перейшли всі організації, чоловіки і жінки, старі і молоді, лава за лавою неначе людська ріка, заливаючи величезну площу перед катедрою св. Петра і Павла, тоді Духовенство нашої Екзархії в ЗДА і Священики з Канади разом зі Священиками східних і латинського обрядів прилучилися до молитовного походу. Іх збірною точкою була вища школа "Галаган." Треба підмітити, що наші українські католицькі Чини і Згromадження: ОО. Василіяне, ОО. Редемптористи, ОО. Франчішкани, ОО. Студити, Сестри Василіянки, Сестри Служебниці, Сестри Пресв. Сердець Ісуса і Марії та

Сестри Місіонарки Покрова Матері Божої причинилися до величності молитовного походу. Похід замикав Еміненція Кардинал С. Стрич, Архиєпископ Шикага, великий приятель українців католиків при участі багатьох Архиєпископів, Єпископів, Монсініорів та духовенства різних обрядів.

Молитовний похід закінчився в 5:30 пополудні, який зробив велике враження на присутніх не тільки численністю паломників, але також взірцевим порядком та надзвичайним побожним настроєм.

(Продовження слідує)

A. C.

МИНУЛЕ



Нью Йорк, 22-го січня 1955.
Різдвяна Просфора Хору "Думка"
Преосв. Амвросій має слово.

тоді многі українці оправдують себе, що мусять робити у фабриці. Із за цього українські родини не мають змоги гідно відсвяткувати Різдва Христового. Тому понад 50 парафій впродовж десять років перенесли святкування Різдва Христового за дозволом Ординаріяту на 25-го грудня, коли в цілій Америці панує дух Різдвяних Свят. На тій зміні парафій нічого не стратили, а радшескористали, бо мають нагоду святкувати Різдво зі своїми друзями та не потребують оправдувати себе перед чужинцями, чому святкують Різдво 13 днів пізніше.

● ПОНД ПЯДЕСЯТЬ ПАРАФІЙ УКР. КАТОЛ. ЕКЗАРХІЇ ПРИНЯЛИ ДОБРОВОЛЬНО ГРИГОРЯНСЬКИЙ КАЛЕНДАР, щоб мати змогу в ЗДА святкувати свята зі всіми народними традиціями. Є багато парафій в нашій Екзархії, особливо по більших індустріальних містах, що не мають змоги святкувати Різдва Христового після старого Юліанського Календаря (7-го січня) із за фабричної роботизни. Із за цих обставин українські родини затрачують нашу церковну традицію святкування Різдвяних Свят. На 25 грудня, де увесь світ святкує Різдво Христове, многі українські родини не підуть на Службу Божу до церкви, бо це не їх свята, хоч дома справляють гучні обіди по американському звичаю включно з індиком на столі. Як приходять Різдвяні Свята після старого календаря,



Нью Йорк, 22-го січня 1955. — Різдвяна Просфора Хору "Думка."
Преосв. Амвройзій гостем.

● **ШІСТЬ АМЕРИКАНСЬКО-КАТОЛІЦЬКИХ ПАЛОМНИЦТВ НА ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОНГРЕС ДО БРАЗИЛІЇ.** Досі шість американсько-католицьких дієцезій зголосили паломництва на Евхаристійний Конгрес до РІО де ЖА-НЕЙРО, в Бразилії, що відбудеться від 19 до 24 липня 1955 року. Ті паломництва є з Нью Йорку, Нью Орлінс, Даллас, Філаделфії, Ст. Луїс та з Оклагома. Є чутки, що наші українські католицькі єпископи із ЗДА і Канади вибираються на Конгрес до Бразилії.

● **ЩИРА ПОДЯКА ПАНІ О. ЯРЕМА ЗА СТИПЕНДІЮ ДЛЯ БІДНОГО СЕМІНАРИСТА.** Пані Ольга Ярема з Нью Йорку, дружина адвоката Степана Яреми, визначного громадянина, подарувала \$500.00 (п'ятьсот доларів) на виховання священика, тобто одну стипендію для бідного семінариста на один рік. Це справді шляхотий вчинок із сторони пані О. Яреми. Нехай Господь їй сторицею винагородить. Товариство св. Пія X, в Стемфорді звертається до всіх помогти щедрими жертвами, щоб можна помогти бідним студентам, які в майбутньому будуть служити Богові, Церкві і народові. Жертви слати на адресу Преосв. Кир Амвроязія в Стемфорді.

THE ARK
111 West North St.
Stamford, Conn., U.S.A.